

Radisavljević, L. (1992). *Ritmičko sportska gimnastika*. Beograd: FFK – Beograd.

Volf-Cvitak, J. (2004). *Ritmička gimnastika*. Zagreb: Udžbenici sveučilišta u Zagrebu.

THE INFLUENCE OF DANCE EXPERIMENTAL PROGRAM ON THE MUSICALITY LEVEL OF 1st YEAR STUDENTS OF FACULTY OF SPORT AND PHYSICAL EDUCATION

This paper deals with possibilities of contribution to experts and scientists in physical education in the field of studying music and musical culture. The aim of this research was to determine changes of musicality developed during experimental program of dance. The tendency was also to compare data obtained upon initial and final measurements on of musicality test, on a sample of 104 male students on the first year in Faculty of Sport and Physical Education, University of Novi Sad. For assesment of musical and rhytmical abilities Seashore test was applied. According to obtained results differences in musical-rhytmical dimensions between initial and final measurements were p at the significance level of $p=.01$ respectively.

Keywords: Seashore test, students, musicality

"Pobjeda", 2. oktobar 2009.

ЦРНОГОРСКА СПОРТСКА АКАДЕМИЈА

Међународне научне конференције

Црногорска спортска академија организоваће Седму међународну научну конференцију, у оквиру које су задате 43 теме које ће бити обрађене на четири сесије, као и Шести конгрес Црногорске спортске академије под мотом "Трансформациони процес у спорту".

Приређивачки одбор за припрему скупова биће проф. др Милан Жван, проф. др Душко Бјелица, проф. др Изет Рађо, академик Никола И. Волков, проф. др Павле Опавски, проф. др Жарко Костовски, проф.

др Бранимир Микић, проф. др Зоран Милошевић и проф. др Михаило Шестаковић. Средином октобра биће одржан званични састанак одбора који ће усвојити коначан програм рада свих научних скупова, који су свакако најпрестижнији у региону и за чију припрему треба најмање шест мјесеци. Скупови ће се одржати на Црногорском приморју у периоду од првог до четвртог априла наредне године.

Очекује се рекордан број учесника из најмање 20 држава.

Л.Ш.

Svetlana Mihić

Visoka škola za uslužni biznis, Sokolac

POSLEDICE GLOBALIZACIJE I NJENOG UTICAJA NA MARKETING STRATEGIJU SIGURNOG TURIZMA

1. Posledice i uticaji globalizacije na implementaciju “Sigurnog” turizma

Globalizacija se najčešće koristi kao pojam koji treba da objasni proces koji izaziva lančane reakcije, čiji rezultati u stvarnosti dovode do toga da događaji prouzrokovani u jednom delu naše planete imaju masovan uticaj na društvo i sve društvene probleme i događaje u drugom delu planete (Goldstone, 2001).

Snažan udar globalizacije prouzrokuje jake veze među ljudima koje su ojačane brzim protokom novca i informacija na ogromnim udaljenostima. Dobra i usluge koji nastaju na jednom delu planete dostupne su ostatku sveta, međunarodna putovanja su sve učestalija a internacionalne komunikacije predstavljaju svakodnevnicu. (Mansfeld, Pizam, 2005).

Sve veća liberalizacija u međunarodnim tokovima robe, usluga, kapitala, ljudi, intelektualne svojine, tehničkog i tehnološkog znanja predstavlja vitalni način funkcionisanja same globalizacije. Uzimajući u obzir sve ove faktore koji na najbolji način opisuju pojam globalizacije, turizam u svojim aspektima, predstavlja svakako najbolji primer i opis pojma globalizacije, razloge za to treba tražiti pre svega u samom pojmu savremenog turizma gde on podrazumeva: svako danas ima pristup internetu putem koga može izvršiti rezervaciju u bilo kojem delu sveta (od rezervacije karata za razna prevozna sredstva do rezervacije hotela, smeštaja, ulaznica...), avio transport doživljava svoju ekspanziju u skraćivanju vremena potrebnog za transport koje pak povećava količinu vremena koje ostaje turistima na raspolaganju da ga provedu u hotelima, granice između zemalja postaju otvorene što pak dovodi do povećanog prometa i roba i putnika i na kraju otvaraju se tržišta koja su do skora bila vrlo zatvorena (Kina, Azija, Rusija...).

Turistička kretanja danas sve više su intenzivirana, sa nekoliko izuzetaka, cela planeta je danas praktično postala potencijalna turistička destinacija. Najudaljeniji krajevi sveta danas su postali predmet masovnog turizma (Bali, ostrvo Bora Bora, Tajland), takođe takvi oblici turizma podrazumevaju veliku interakciju između domaćeg stanovništva i gostiju. Ponuda i tražnja u turizmu postaju globalni a turističke operacije donose značajne prihode kako na individualnom tako i na nacionalnom i međunarodnom nivou.

Međunarodni turizam danas, je ekonomska aktivnost koja generira prihod od 733 milijardi USD, (u godini 2007), gde promet turista beleži svojevrstan rekord, (prema podacima WTO World tourism organization) u godini 2007 zabeleženo je 846 miliona turista. Navedene brojke govore o turizmu kao vrlo značajnom ekonomskom faktoru, takođe i činjenice koje smo naveli ukazuju na to da turizam je vrlo značajan ekonomski faktor koji je sve više pod uticajem globalizacije. Ti uticaji ogledaju se u mnogim aspektima koje ćemo prikazati putem sledeće tabele.

Tabela 1. Veze između turizma i globalizacije (izvor Y.Pizam, p.95)

Karakteristike globalizacije	Povezanost i uticaj na turizam
<p>Ekonomska globalizacija podrazumeva četiri tipa brzog protoka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - protok roba i usluga - promet ljudi - promet kapitala - promet i razmena tehnike i tehnologije <p>Nacionalne ekonomije sve više žele veće učešće u svetskom prometu i pomenutim tokovima koji bitno utiču na veličinu GNP svake države.</p>	<p>Slobodan promet turista, nestajanje putnih restrikcija u većini zemalja prouzrokovao je sve veći broj međunarodnih putovanja. Drugi važan aspekt podrazumeva činjenicu da je većina stranih investicija koje se ulažu u konekciji sa turizmom. Cifra od oko 21.885 miliona eur predstavlja direktne investicije koje su uložene 2005 god u zemlje nove članice EU (Bugarska i Rumunija) od toga 5% predstavlja direktne investicije u turističke kapacitete (WTO)</p>
<p>Pojava novih medija pre svega interneta direktno se vezuje za globalizaciju i brzi protok informacija kao i svih novčanih tokova.</p>	<p>Razvoj interneta doveo je do sve bržeg razvoja masovnog turizma a takođe se pojavio i jedan novi oblik turističke ponude a to je virtualni turizam.</p>
<p>Razvoj transportnih sredstava, snižavanje cena transporta dovodi do sve veće mobilnosti pojedinca.</p>	<p>Brzina transporta je narasla a cena usluga je pala što dovodi do povećanog korišćenja naročito avionskog saobraćaja.</p>
<p>Zagadjenje okoline kao problem dobija na značaju, razvijaju se metodi prevencije, zagadjenje se kontroliše a traže se i novi načini za odlaganje opasnih materija.</p>	<p>Masovni turizam ima veliki uticaj na čovekovu okolinu, a klimatski uslovi bitno određuju turističku ponudu. Novi pokret zaštite čovekove okoline uticao je na pojavu i novih vidova turizma kao što su: eko turizam, etno turizam...</p>
<p>Većina zemalja usvaja pod uticajem globalizacije demokratiju kao svoj osnovni politički princip a slobodnu tržišnu ekonomiju kao osnovni princip ekonomskog funkcionisanja.</p>	<p>Tržišna ekonomija i njeni principi dovode do pojave novih oblika turizma kao što su: urbani turizam, šoping turizam, turizam razmene znanja.</p>
<p>Globalizacija podrazumeva pojavu multinacionalnih kompanija, proizvodi su sve više predmet prometa na međunarodnom tržištu i moraju da zadovolje mnoge ukuse koji nadmašuju karakteristike nacionalnih tržišta</p>	<p>Kreiranje multinacionalnih kompanija u turizmu, podrazumeva primenu franšize kao nezamenljivog koncepta to se naročito ispoljava u okviru hotelskih lanaca (Meriot, Hilton, Hajat)</p>

U kontekstu predstavljene globalizacije i njenoga uticaja na turizam i turistička kretanja takođe je potrebno istaći i sledeće: da turizam se sreće i sa situacijama koje ne možemo kontrolisati kao što su prirodne nepogode a takođe i sa situacijama koje su pak prouzrokovane terorizmom ili nepovoljnim političkim odnosima (pobune, civilni, ratovi) sve ovo utiče nepovoljno na dalji razvoj turizma u svetlu sve veće internacionalizacije.

2. Turistička aktivnost i dalji pravci razvoja marketing strategije

Slika savremenog sveta svakako se promenila nakon terorističkog akta od 11. Septembra 2001. godine, sem ovih svakako najmasovijih i najupečatljivijih napada svetska zajednica u svome sećanju ima i sveže slike terorističkih napada u Madridu od 2004. godine, napadi na London iz Jula 2005. godine, napadi na turiste u Egiptu i još mnogo toga. Ovakvi i slični napadi na turiste pre svega, imaju za osnov da izazovu stanje panike među sadašnjim i budućim turistima i skretanje pažnje na zahteve terorističkih grupa. Svi ovi šokovi dovode da se u takvim situacijama odlažu putovanja, privredna aktivnost grana koje su povezane sa turizmom opada a sve to ostavlja loš utisak o zemlji kao potencijalnoj turističkoj destinaciji.

Problemi koji se takođe mogu pojaviti su i ekonomske prirode, a to se naročito odnosi na zemlje kojima je turizam kao privredna delatnost osnovni stub privrednog i svakog društvenog života. U zemljama kao što su Egipat, Turska, Tunis ili Bali turizam predstavlja osnovnu privrednu delatnost na kojoj počiva celokupni razvoj i napredak zemlje u takvim situacijama, posledice po prihod od osnovne privredne delatnosti mogu biti nesagledive.

Globalizacija kao pokret predstavili smo u ovome radu, nudi niz prednosti u razvijanju turizma kao privredne grane, ali u uslovima koji su prouzrokovani prirodnim katastrofama ili pak terorističkim napadima ona pokazuje negativne efekte. Kroz medije i putem masovne komunikacije brzina o nastalim negativnostima na odredjenom turističkom području se vrlo brzo širi i prema nekim istraživanjima prouzrokuje gubitke koji su vidljivi najmanje u naredne tri godine. Mikro akcija turističkih operatera ogleda se u masovnom otkazivanju ovakvih aranžmana, u svetlu toga ukazaćemo na teroristički akt koji se dogodio u Egiptu 2004. godine. Koji je prouzrokovao da su tur operateri iz Češke i Holandije otkazali sva putovanja za tu godinu a avio kompanije obustavile prodaju avionskih karata na period od dve nedelje. Uzmemo li u obzir činjenicu da turizam predstavlja osnovnu delatnost egipatske privrede i da godišnje beleži posetu od 8 miliona turista koji godišnje nacionalnom budžetu donesu prihod od 6 milijardi USD. (Izvor WTO). Očekivani broj turista u 2010. godini, planiran za područje Sinaja prema istom izvoru iznosi 16 miliona turista koji će biti opsluživani od strane 650.000 zaposlenih u ovoj delatnosti. U skladu sa navedenim činjenicama Egipat mora posebnu pažnju da usmeri na razvoj strategija za *siguran turizam*.

Sledeća destinacija koja je vrlo tražena od strane turista je svakako Turska. Prema podacima koji govore o turskoj privredi, jedino sektor izvoza donosi veće prihode od turizma nacionalnom budžetu a prema broju zaposlenih radno najintenzivnija grana je građevinarstvo a drugi na lestvici je turizam (Izvor WTO). Godišnje, Tursku poseti 13 miliona posetilaca (većina njih iz Nemačke, Velike Britanije, Holandije i Rusije) što ovu privrednu granu po prihodu svrstava na drugo mesto. Značajno smanjenje Turska je osetila u periodu od 2002 do 2005 godine kada je beležila drastičan pad poseta a kao uzrok su se navodili nadai na Irak i teroristički akti na Česme i Kušadasi. Rezultat ovih napada bio je 5 smrtno stradalih turista i oko 20 ranjenih. Ekonomski gubitci su nesagledivi a smanjenje poseta u narednom periodu beleži pad od 17,28%. (Izvor WTO).

Gubici koji nastaju prouzrokovani ljudskim delovanjem u obliku terorizma ili pak prirodnim katastrofama imaju dalekosežne posledice, ovi gubici se mere direktno kroz pad turističkih pooseta i indirektno kroz gubitke koje beleže hotelska industrija, sektor usluga povezanih sa turizmom, domaća radinost, avio i druge prevozne kompanije.

Svrha ovoga rada je da ukaže na moguće marketinške strategije koje će svojim delovanjem sprečiti nastajanje ovakvih situacija ili ukoliko se one i dese umanjiti njihove efekte.

3. Zaključak i predlozi za organizovanje i primenu strategije sigurnosti u okviru turizma

Savremeni turizam će se nadalje razvijati sve više i više u pravcu potrage za sigurnim turističkim zonama koje će turistima ponuditi ne samo bezbednost od eventualnih terorističkih akata, nego i delić netaknute prirode sa mogućnošću interakcije turista sa lokalnim stanovništvom. U tom smislu naša zemlja svakako može puno toga da ponudi savremenim tur operaterima. U svetskim pak razmerama kao zaključak ovome naučnom radu možemo izvesti sledeće:

- Pažnju je potrebno usmeriti na razvoj globalne strategije *sigurnog* turizma i promociju turizma kao glasnika mira, blagostanja i pozitivne razmene medju narodima.
- Kreirati krizne centre u okviru dobro prepoznatljivih međunarodnih turističkih organizacija kao što su WTO, WTTC, IATA, koji bi permanentno kontrolisali i usmeravali turističke tokove i imali efikasne metode za eventualne krizne situacije koje može prouzrokovati proces globalizacije (teroristički napadi i slično).
- Ohrabriti razvoj nacionalnih projekata koji potpomažu saradnju između naroda.
- Permanentna komunikacija putem svih medija koji će različitosti među narodima afirmisati kao sponu i razvoj turističke ponude, gde spoj različitosti predstavlja pozitivnu saradnju a ne antagonizam medju narodima.

4. Literatura

1. Beirman,D., (2003). *Restoring tourism destinations in crisis-a strategic marketing approach*. CABI Publishing,p. 26-28.
2. Dirk, Reiser.,(2003). *Globalisation: An old phenomenon that needs to be rediscovered for tourism?* Tourism and Hospitality Research Journal, Vol.4, Iss., pp. 211-321
3. Gilbert David, YingFei Gao, (2005). *A failure of UK travel agencies to strengthen zones of tolerance*.Tourism and Hospitality Research Journal, Vol.5, Iss4., pp. 306-318.
4. Goldstone,P. (2001). *Making the World Safe for Tourism*. Yale University Press, p. 65-68.
5. Hall, M., Thimoty,D., Duval D. (2007). *Safety and Security in Tourism: Relationships, Management, and Marketing*. Butterworth – Heinemann, p. 36-42.

6. Manfeld, Y., Pizam, A. (2005). *Tourism, Security and Safety: From Theory to Practice (The Management of Hospitality and Tourism Enterprises)*. Butterworth-Heinemann, p.174.
7. *Tourism Highlights, Facts & Figures*, (2007 Edition), UN-WTO, p.1-3.

THE CONSEQUENCES OF GLOBALIZATION UPON SAFE TOURISM

Globalization, a phenomenon on the rise, is characterized by the free cross-border movement of individuals, technologies, and capital. It has far-reaching consequences for tourism, too, as it implies travel for leisure and business, and correspondingly, financial transfers between various nation states. Starting from the status quo in the field, the current paper sets out to analyze the consequences and implications of globalization upon safe tourism and conduct a marketing research into the perceptions of consumers upon Serbia as a safe vacation destination for the purpose of safe tourism. Finally the research results will be presented and several solutions will be provided for improving security in tourism zones.

Keywords: marketing strategy, safe tourism, globalization

"Dan", 27. mart 2009.

У СУСРЕТ НАУЧНИМ СКУПОВИМА ЦРНОГОРСКЕ
СПОРТСКЕ АКАДЕМИЈЕ

Рекордан број учесника

Научни скупови Црногорске спортске академије – пети Конгрес и шеста међународна научна конференција, који ће се од 2. до 4. априла одржати у хотелу „Палма“ у Тивту биће рекордни и по броју радова и по броју учесника. Прихваћено је 210 радова на задате теме, са око 300 учесника. У претходном периоду објавили смо наслове и ауторе 190 постигнутих радова, а у данашњем објављујемо још пет: 191. Јелица Стојановаћ, Др Невенка Зризенић (Учитељски факултет, Призрен - Лепосавић): „Равна стонала – најчешће деформитет код ученика млађег школског узраста“; 192. Осмо Бајрић, Мунир Таловић, Елдин Је-

лешковић, Жељко Ковачевић (Сарајево): „Промене морфолошких карактеристика под утицајем програмираног тренирања код ногометаша узраста 14 до 16 година“; 193. Осмо Бајрић, Мунир Таловић, Елдин Јелешковић, Харис Алић (ФАСТО, Сарајево): „Ниво квантитативних промена ситуационо-моторичких способности ногометаша узраста 14 до 16 година“; 194. Мр Огњен Јововић (НВО „Завичај“ Дашилоград): „Мјесто спортско – рекреативног туризма у Црној Гори“; 195. Репергер Шандор (Факултет за спорт и туризам, Нови Сад): „Инвестициони модел изградње јавних објеката“.